Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-02-13

LS 2017-1527

Regionstyrelsen

Motion 2017:73 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) om digitala hälsokontroller i Stockholms läns Landsting

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) har lämnat en motion om digitala hälsokontroller. I motionen föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden ska justera förfrågningsunderlaget för Vårdval Stockholm (Vårdval husläkarmottagning) i syfte att ge varje vårdcentral i länet i uppdrag att regelbundet kalla sina listade patienter till hälsosamtal. Vidare föreslås att hälsosamtalet ska vara möjligt att genomföra som ett videosamtal.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

Motion 2017:73 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionrådsberedningens motivering

Alla människor ska ha möjlighet till en god hälsa. Därför är arbetet med en förbättrad folkhälsa en prioriterad fråga för regionen. Folkhälsan i regionen är generellt god, men det ser olika ut i olika delar av regionen och inom olika grupper. En viktig del i att möjliggöra en god hälsa för alla är hälsofrämjande och förebyggande insatser av vårdverksamheterna. Det är också särskilt viktigt att insatserna når den patientgrupp med störst behov för att skapa en mer jämlik vård.

Region Stockholms invånare ska kunna kontakta vården både fysiskt och digitalt. Därför fortsätter arbetet med att skapa fler och enklare kontaktvägar för både tidsbokning och vårdmöten. Alltifrån fysiska besök, e-tjänster, telefon och videobesök ska ses som naturliga delar av

vårdutbudet. Det ska vara obligatoriskt för vårdgivare i regionen att erbjuda ett basutbud av e-tjänster för att digital kontakt alltid ska kunna vara ett alternativ för patienterna. Målet undre 2019 är att majoriteten av Stockholmsregionens vårdcentraler ska erbjuda digitala vårdmöten.

Möjligheten att söka vård hos helt digitala vårdaktörer har förändrat patientens uppfattning såväl som förväntan av hur vården ska bedrivas. Konsekvensen av detta har blivit att patientens beteende har förändrats i mycket snabb takt: på vilket sätt patienten tar sin första vårdkontakt och vilka vårdaktörer som utför vården. Ett ändrat patientbeteende förändrar i sin tur förutsättningar för hur huvudmännen och vårdgivarna kommer att behöva bedriva sina verksamheter framöver.

En forskningssatsning har påbörjats med syfte att beskriva konsekvenserna av de nya digitala vårdtjänsterna på såväl systemnivå som hur patienternas vårdbeteenden påverkas. Det är viktigt att en god och jämlik vård garanteras oavsett vårdtjänst och att tillgängligheten är god för de som mest behöver vården.

Sedan januari 2018 finns det möjlighet för husläkarmottagningar med basal hemsjukvård att få ersättning för videobesök. På omkring 35 husläkarmottagningar kan patienter genomföra läkarbesök via telefon, surfplatta eller dator och under hösten planeras ytterligare mottagningar att ingå i uppdraget.

I dagens förfrågningsunderlag för husläkarverksamhet och basal hemsjukvård ingår det också i uppdraget att uppmärksamma personer med ohälsosamma levnadsvanor (så som tobaksbruk, riskbruk alkohol, otillräcklig fysisk aktivitet och ohälsosamma matvanor) och erbjuda åtgärder för hälsofrämjande levnadsvanor. Ersättningsmodellen för husläkarmottagningar med basal hemsjukvård innehåller också ekonomiska incitament för att stimulera fortsatt utveckling av hälsofrämjande och förebyggande arbete.

För att främja en mer jämlik vård finns också ett befolkningsinriktat hälsofrämjande tilläggsuppdrag i socialt och ekonomiskt utsatta områden. På sex stycken husläkarmottagningar i regionen bedrivs uppsökande verksamhet i närområden med fokus på att nå patientgrupper som sällan kontaktar vården. Uppdraget inkluderar också att informera befolkningen om kopplingen mellan levnadsvanor och hälsa. Just nu pågår en revidering och utveckling av det här tilläggsuppdraget där man undersöker möjligheten att utöka uppdraget.

Redan idag finns det alltså möjlighet att möta vården digitalt genom till exempel ett videosamtal och förvaltningen har i uppdrag att stimulera införandet av fler digitala tjänster. Vidare finns det också rutiner kring att arbeta både hälsofrämjande och hälsoförebyggande. Därmed anser regionrådsberedningen motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:73
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 6 november 2018
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 11 oktober 2018

Irene Svenonius Anna Starbrink

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Strategisk IT
Andreas Hölne

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-12-14

LS 2017-1527

Regionstyrelsen

Motion 2017:73 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) om digitala hälsokontroller i Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) har lämnat en motion om digitala hälsokontroller. I motionen föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden ska justera förfrågningsunderlaget för Vårdval Stockholm (Vårdval husläkarmottagning) i syfte att ge varje vårdcentral i länet i uppdrag att regelbundet kalla sina listade patienter till hälsosamtal. Vidare föreslås att hälsosamtalet ska vara möjligt att genomföra som ett videosamtal.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:73
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 6 november 2018
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 11 oktober 2018

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna föreslår att fullmäktige uppdrar åt hälso- och sjukvårdsnämnden att justera förfrågningsunderlaget för Vårdval Stockholm (Vårdval husläkarmottagning) i syfte att ge varje vårdcentral i länet i uppdrag att regelbundet kalla sina listade patienter till hälsosamtal samt att möjlighet ska finnas att genomföra detta hälsosamtal som ett videosamtal, med hjälp av distansuppkoppling med mobiltelefon, surfplatta eller dator via 1177.se.

Redan i dag finns det hos flera husläkarmottagningar möjlighet att genomföra ett läkarbesök genom video, samt att det även finns möjlighet att träffa hälso- och sjukvårdspersonal med syfte att uppmärksamma hälsosamma levnadsvanor i form av hälsoinriktade samtal. Hälso- och sjukvårdsnämnden gör bedömningen att patientsäkra och resurseffektiva metoder behöver arbetas fram och prövas i en liten skala innan digitala hälsosamtal skulle kunna införas som en del av uppdraget i förfrågningsunderlaget för vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård.

Förvaltningen föreslår att motionen ska anses vara besvarad.

Bakgrund
Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) har lämnat en motion om digitala hälsokontroller. Motionärerna redogör för att Västerbottens läns landsting har börjat digitalisera sina hälsosamtal och menar att Stockholms läns landsting borde lära av Västerbotten och införa hälsosamtal och samtidigt digitalisera samtalen. Motionärerna argumenterar för fördelarna med hälsosamtal och möjligheterna med att digitalisera dem.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
Under 2017 genomförde Stockholms läns landsting en pilot avseende digitala vårdmöten i ett antal försöksverksamheter. Baserat på erfarenheterna från de försöksverksamheter som bedrevs under 2017, fick hälso- och sjukvårdsnämnden genom Stockholms läns landstings Mål och budget 2018, LS 2017-0452, i uppdrag att integrera digitala vårdmöten som en del i det reguljära vårdutbudet under 2018. Samtliga vårdgivare skulle ges möjlighet att införa digitala vårdbesök via video, text eller andra digitala kanaler.

Hälso- och sjukvårdsnämnden redogör i sitt yttrande för var Stockholms läns landsting står avseende digitala vårdmöten. Redan i dag finns det hos flera husläkarmottagningar möjlighet för patienter att genomföra ett läkarbesök via video. Det finns också möjlighet för patienter idag att träffa hälso- och sjukvårdspersonal i hälsoinriktade samtal med syfte att uppmärksamma hälsosamma levnadsvanor. Hälso- och sjukvårdsnämnden stimulerar införandet av fler digitala tjänster i takt med att de bedöms

uppfylla de krav som finns rörande patientsäkerhet, effektivitet samt evidens och beprövad erfarenhet. Nämnden gör i sitt yttrande bedömningen att patientsäkra och resurseffektiva metoder behöver arbetas fram och prövas i en liten skala innan digitala hälsosamtal skulle kunna införas som en del av uppdraget i förfrågningsunderlaget för vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård. Det behöver också säkerställas att dessa insatser når den patientgrupp som har störst behov.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Stefan Schildt
IT-direktör

Beslutsexpediering:
Akt
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Godkänd av Malin Frenning, 2018-12-14

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -12- 05
Dnr LS 2017-1527

MOTION 2017-12-05 2017:73

Motion av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) om digitala hälsokontroller i SLL

Landstinget i Västerbotten har börjat digitalisera sina hälsosamtal. Stockholms läns landsting borde lära av Västerbotten och införa hälsosamtal och då passa på att digitalisera dem direkt.

Västerbottens hälsoundersökning är världens största i sitt slag. Varje år bjuds länets 40-, 50- och 60-åringar in till sin hälsocentral till ett individuellt hälsosamtal med fokus på hälsosamma levnadsvanor. Cirka 70 procent av de inbjudna deltar. I Västerbotten kommer invånarna framöver kunna göra hälsosamtalet med sköterskan som ett videosamtal med hjälp av distansuppkoppling med mobiltelefon, surfplatta eller dator via 1177.se. Men de som vill kan fortfarande boka en tid och träffas på hälsocentralen. Vi Socialdemokrater i Stockholm tror att om hälsosamtal genomfördes digitalt skulle erbjudandet kunna nå ut till ännu fler, västerbottningar så väl som stockholmare.

Vi Socialdemokrater i Stockholms läns landsting har i vår budget förslag på att vårdcentraler ska erbjuda sina listade patienter regelbundna hälsosamtal som en del i arbetet med att förebygga hälsoproblem. Hälsofrämjande och förebyggande insatser genom hela livet, även upp i höga åldrar, har positiva effekter på hälsan och livskvaliteten. Den moderatstyrda alliansen i Stockholm vill inte införa hälsosamtal varken digitala eller fysiska.

Vi socialdemokrater i Stockholm tycker att alla blir vinnare med digitaliserade hälsosamtal; samhällsekonomin, folkhälsan och miljön påverkas positivt. Distanstekniken ger många fördelar. Genom att delta i hälsosamtalet från hemmet, jobbet eller från annan plats slipper vi lägga tid på att resa till sköterskan. Man kan delta, utan att ge

sig ut på oplogade eller isiga vägar, om pendeltåget, bussen eller tunnelbanan är inställt eller helt enkelt vill göra något annat än att resa till och från vårdcentralen. För sköterskan innebär det också en ökad flexibilitet där det blir lättare att anpassa var och när hälsosamtalen ska genomföras.

Med anledning av ovanstående yrkas:

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att justera förfrågningsunderlaget för Vårdval Stockholm (Vårdval husläkarmottagning) i syfte att ge varje vårdcentral i länet i uppdrag att regelbundet kalla sina listade patienter till hälsosamtal samt att möjlighet ska finnas, för de som önskar, att genomföra detta hälsosamtal som ett videosamtal, med hjälp av distansuppkoppling med mobiltelefon, surfplatta eller dator via 1177.se

Stockholm den 5 december 2017

Petra Larsson (S)

Victor Harju (S)

Stockholms läns landsting

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2018-11-06

§ 211

Yttrande över motion 2017:73 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) om digitala hälsokontrollen i Stockholms läns landsting (SLL)

HSN 2018-0077

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över digitala hälsokontroller. I motionen föreslår Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) att förvaltningen ska justera förfrågningsunderlaget för vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård i syfte att ge varje mottagning i uppdrag att regelbundet kalla sina listade patienter till hälsosamtal samt att möjligheten skall finnas att genomföra dessa digitalt via 1177.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:73 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S)

Yrkanden

1. Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2. Dag Larsson (S) yrkar med instämmande av Catarina Wahlgren (V) bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Catarina Wahlgren (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till

Landstingsstyrelsen
Akten

Stockholms läns landsting

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Allmänmedicin och geriatrik
Sofia Clarin

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-10-11

HSN 2018-0077

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2017:73 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) om digitala hälsokontrollen i Stockholms läns landsting (SLL)

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över digitala hälsokontroller. I motionen föreslår Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) att förvaltningen ska justera förfrågningsunderlaget för vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård i syfte att ge varje mottagning i uppdrag att regelbundet kalla sina listade patienter till hälsosamtal samt att möjligheten skall finnas att genomföra dessa digitalt via 1177.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2017:73 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedning för vårdval.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I enlighet med fullmäktiges budgetbeslut för 2018 ska patientens kontakt med vården moderniseras med fler och enklare kontaktvägar för

tidsbokning såväl som vårdmöten. Digital tillgång till vård innebär att landstingets invånare ska ges möjlighet att välja hur de vill kontakta vården, där fysiska besök och e-tjänster, telefon eller videobesök ska ses som naturliga delar av vårdutbudet. Som en del i arbetet med att införa digitala vårdmöten har förvaltningen från och med den 1 januari 2018 möjliggjort för husläkarmottagningar med basal hemsjukvård att få ersättning för videomöten. Ersättningen utgår när videomötet ersätter ett fysiskt besök och utförs av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal samt socionom. Det finns således möjlighet för patienter att idag genomföra ett läkarbesök via telefon, surfplatta eller via dator. Omkring 35 husläkarmottagningar med basal hemsjukvård som har avtal med Stockholms läns landsting erbjuder idag videomöten och fler planerar att starta under hösten. Videomötet kan dock inte i dagsläget anslutas via 1177. Vidareutvecklingsarbete för de nationella e-tjänsterna på 1177 pågår men under tiden ska varje husläkarmottagning anmäla ett avsteg från integrering med 1177 gällande videotjänster.

I förfrågningsunderlaget för husläkarverksamhet med basal hemsjukvård 2018 ingår det i uppdraget att ”uppmärksamma personer med ohälsosamma levnadsvanor (avseende tobaksbruk, riskbruk alkohol, otillräcklig fysisk aktivitet och ohälsosamma matvanor) och erbjuda åtgärd enligt regionalt vårdprogram för hälsofrämjande levnadsvanor.” Förvaltningen införde den 1 januari 2016 en förändrad ersättningsmodell för husläkarverksamhet med basal hemsjukvård. Den nya ersättningsmodellen innehåller ekonomiska incitament för att stimulera den fortsatta utvecklingen av husläkarverksamhetens hälsofrämjande och förebyggande arbete genom extra ersättning för rådgivande och kvalificerade rådgivande samtal vad gäller ohälsosamma levnadsvanor.

Inom ramen för vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård finns också ett befolkningsinriktat hälsofrämjande tilläggsuppdrag i socialt och ekonomiskt utsatta områden. I dagsläget bedrivs tilläggsuppdraget på sex husläkarmottagningar i länet. Uppdraget består av uppsökande verksamhet i närområdet med fokus på att nå patientgrupper som sällan kontaktar vården. Uppdraget omfattas också utav att informera befolkningen om kopplingen mellan levnadsvanor och hälsa. En revidering och utveckling av det befolkningsinriktade hälsofrämjande tilläggsuppdraget pågår där möjligheten att utöka uppdraget undersöks. Det finns i dagsläget inga planer på att inkludera digitala hälsosamtal för listande patienter. Tidigare gavs vårdgivare ersättning för hälsosamtal till 75-åringar. Omkring hälften av patienterna i målgruppen tackade ja till dessa samtal.

I yttrande över motion 2016:35 av Gunnar Sandell (S) (2017-02-21) om att öka invånarnas hälsa genom hälsosamtal hänvisar handläggaren till en utredning och kartläggning av internationella och nationella erfarenheter av hälsoundersökningar och hälsosamtal som förvaltningen gjorde 2015. Den rapporten påvisar goda resultat och ett stöd för att hälsokontroller kombinerat med hälsosamtal kan löna sig. Den slutsatsen bygger på en utvärdering som gjorts på Västerbottens läns hälsosamtal. Handläggaren menar också att möjligheten att regelbundet erbjuda hälsosamtal till riktade patientgrupper bör utredas mer noggrant. I mars 2018 togs en rapport fram, ”Resursbehov för erbjudande av hälsosamtal till valda åldersgrupper av vuxna invånare i Stockholms läns landsting”, på uppdrag av hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Några av slutsatserna i rapporten pekar på att det finns en vinst av att införa hälsosamtal men att det bör införas i etapper och till att börja med i ett avgränsat geografiskt område. Det bedöms också behövas ekonomiska resurser i form av metod- och kompetensstöd, inklusive IT stöd. Dessa behöver skapas och förvaltas för att på bästa sätt utforma ramar för genomförande av hälsosamtal anpassade för Stockholms läns landsting invånare.

Förvaltningen gör också bedömningen att patientsäkra och resurseffektiva metoder behöver arbetas fram och prövas i en liten skala innan digitala hälsosamtal skulle kunna införas som en del av uppdraget i förfrågningsunderlaget för vårdval husläkarverksamhet med basal hemsjukvård. Förvaltningen behöver också säkerställa att dessa insatser når den patientgrupp med störst behov. Resursanalysen visar på att den största andelen patienter som tackar ja till hälsosamtal är högutbildade invånare utan större hälsoproblem.

Sammanfattningsvis finns det idag möjlighet för patienter att dels genomföra ett läkarbesök genom video och det finns också möjlighet för patienter idag att träffa hälso- och sjukvårdspersonal med syfte att uppmärksamma hälsosamma levnadsvanor i form av hälsoinriktade samtal. Förvaltningen har i uppdrag att stimulera införandet av fler digitala tjänster i takt med att dess bedöms uppfylla de krav som finns rörande patientsäkerhet, effektivitet samt evidens och beprövad erfarenhet.

Förvaltningen arbetar utifrån den beslutade budgeten med inriktningen att stärka det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet inom hälso- och sjukvården i Stockholms län. Förvaltningen bedömer löpande vilka insatser som bäst bedöms kunna bidra till att stärka invånarnas hälsa och har idag inga planer på att justera förfrågningsunderlaget i enlighet med det förslag som presenteras i motionen.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Landstingsstyrelsen

Godkänd av Barbro Naroskyin, 2018-10-11